

Predavanja in diskusijski prispevki drugega tedna bodo tudi objavljeni v zbirki *Atti delle settimane di studi*. Dosedanja zbirka in tudi druge objave inštituta so bile udeležencem na ogled v vitrinah.

Darja Mihelič

MEDNARODNO POSVETOVANJE »IL CODICE DIPLOMATICO ISTRIANO E LE FONTI PER LA STORIA DI TRIESTE E DELL'ISTRIA DALLA DIVULGAZIONE A STAMPA ALLA BANCA DATI«

(Rovinj, 9. maja 1989)

Povod za posvetovanje je sprožil prijeten dogodek: ponatis objave virov za zgodovino Istre *Codice Diplomatico Istriano* Pietra Kandlerja (Trieste 1864). Delo je najprej med 1846 in 1853 izhajalo v obliki nevezanih listov kot priloga k tržaški reviji *L'Istria*, 1861 pa je izšel še dober ducat listin. Delo je bilo ponovno objavljeno 1862—1865 v petih zvezkih. Popolno zbirko prve objave (prilog) je praktično nemogoče najti. Ze druga izdaja, ki je pravkar doživela ponatis, ne vsebuje vseh priobčenih tekstov prve; celo objava istih virov je v njej večkrat spremenjena. Tudi s to publikacijo pa se danes ponašajo le redke knjižnice. Delo je vzbujalo pozornost v svojem in kasnejšem času, v njem priobčeni viri pa še čakajo na moderno, kritično izdajo.

Posvetovanje so pripravili Središče za zgodovinska raziskovanja iz Rovinja ter Gruppo Ricerche Storiche in Lloyd Adriatico iz Trsta. Aktivnim udeležencem so omogočili tehnično dovršeno izvajanje in spremljanje predavanj v knjižničnem okolju prostorov rovinjskega organizatorja. Povabili so jih na »poslovno kosilo«, za udeležbo pa so se jim najlepše oddolžili s knjižnim darilom — izvodom ponatisa Kandlerjeve publikacije.

Program posvetovanja je bil zastavljen v dveh različnih smereh, ki sta se tu in tam celo nekoliko preveč prepletali. Del predavanj je bil usmerjen v predstavitve moderne pristopa k objavi virov in obvladovanju podatkov z računalniki, drugi del pa je bil zasnovan s klasičnimi osvetlitvami raznih vidikov in pomena Kandlerjevega dela in virov za zgodovino Istre.

Otvoritvi in pozdravam je sledil delovni del posvetovanja. Profesor tržaške univerze **G. Cervani** je govoril o Kandlerju kot človeku in znanstveniku in o njegovem *Codice Diplomatico Istriano*, katerega ugled med znanstveniki ni bil vedno deležen enotne sodbe in je doživljal vzpone in padce. Nato je **F. Colombo**, član raziskovalne skupine iz Trsta, opisal in z vizuelnimi pomagali predočil prisotnim najosnovnejše (zato v veliki meri tudi že poznane) pojme in možnosti uporabe računalnika za obvladovanje podatkov. Iz vrste predavateljev, ki so govorili o modernih možnostih dela z računalniki, je nedvomno vzbudil največ pozornosti prispevek **R. Härtla**, direktorja Inštituta za pomožne zgodovinske vede univerze v Gradcu. Predstavil je delo z računalniki na seznamih virov za zgodovino oglejskega patriarhata in Štajerske, ki ga omenjeni graški inštitut uspešno izvaja v sodelovanju z univerzo v Göttingenu. Referat **D. Miheličeve**, sodelavke Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU iz Ljubljane, je s standardnim zgodovinskim pristopom nakazal primerjavo med dvema objavama virov: de Franceschijevim *Chartularium Piranense* in Kandlerjevim *Codice*. Poanta prispevka je bila na oceni (skromne) objavljenosti fonda listin piranskega arhiva in na širokih možnostih nadaljnega tovrstnega dela. **D. Munič**, sodelavec Zavoda za povijesne znanosti Istre JAZU na Reki je v obširnejšem prispevku predstavil Bibliografijo za zgodovino Istre, ki je izšla pri JAZU v Zagrebu. **L. Margetič** z reške univerze je na primeru nekaj objavljenih listin v Kandlerjevem *Codice* nakazal nove utemeljitve korekcij tamkajšnjih datacij. Sodelavca tržaške mestne knjižnice sta najprej teoretično (**A. R. Rugliano**), nato pa v obliki nazornih prikazov (**R. Arcon**) predočila uporabnost računalnika pri obvladovanju zgodovinskih arhivskih fondov tržaškega komunalnega arhiva. **F. Colombo** je nato predstavil računalniško delovanje na fondih podatkov. Po odmoru je predsedujoči prebral prispevek **D. Klena**, predstavnika JAZU, ki je razmišljal o prihodnjem delu na istrskih listinah. **J. Sumrada**, sodelavec Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU iz Ljubljane, je predaval o odnosu objave Gradiva za zgodovino Slovencev Franca Kosa do Kandlerjevega *Codice*. Opozoril je na številne popravke datacij, lokacij in celo falsifikatov, ki jih je v Kandlerjevem delu našel **Kos**. **A. Giusa** iz centra za katalogizacijo in restavracijo za deželo Furlanija—Julijska krajina je na banki podatkov iz fonda oporok listinskega arhiva v Trstu prikazal udeležencem dostopnost informacij ter razne možnosti njihovega razporejanja. **M. Bertoša** iz zgodovinskega inštituta JAZU v Puli je nakazal razmerje sodobne (zlasti francoske) historiografije do del, kakršno je Kandlerjevo. **R. Pavanello** s tržaške univerze je govoril o odnosu *Codice* do virov za zgodovino Trsta; označil je nekatere arhivalije tržaškega listinskega arhiva in poudaril njihov pomen za zgodovi-

nopisje: **S. Žitko**, ravnatelj koprškega muzeja, je v prispevku o pogodbah med Benetkami in Koprom v Codice opozoril na glavne tovrstne akte, ki jih Kandlerjevo delo vsebuje, in na tiste, ki jih v njem pogrešimo. **T. Ubaldini** iz tržaške raziskovalne skupine je v obliki številnih grafičnih upodobitev predočil poslušalcem delež raznovrstnih arhivskih materialov v objavah Kandlerjevega Codice. **Trampus** je nato v nekaj stavkih izrazil svoje misli o možnih pobudnikih, pri katerih naj bi Kandler že v mladosti prišel na misel za izdajo Codice. **M. Župančič** iz koprškega muzeja je govoril o uporabnosti Codice za arheološka spoznanja na koprskem področju. **Fr. Colombo** iz Milj je predaval o istrskih statutih v tržaškem listinskem arhivu. Opozoril je na stanje njihove objavljenosti in tudi naštel vrsto tovrstnih objav. — V diskusiji, ki ji je bil namenjen čas po referatih, se je oglasila **B. Lafranchi**. Spregovorila je o zgodovinskem delu **L. Lafranchija** za Codice diplomatico venéziano. **F. Colombo** pa je povabil zainteresirane k sodelovanju v računalniški obdelavi virov in jim je tudi ponudil pomoč.

Posvet sta zaključila **M. Bertoša** in direktor rovinjskega organizatorja **G. Radossi**. Udeleženci so se strinjali, da bi bilo koristno nadaljevati delo v obliki podobnih posvetovanj, ki naj bi bila vsakoletna. V ta namen se je oblikoval tudi poseben svet predstavnikov raznih pokrajin in ustanov, ki naj bi skušal tovrstno dejavnost uredniševati še v bodoče.

Darja Mihelič

V zbirki »Iz antičnega sveta« je izšla dolgo pričakovana knjiga Pavel Diakon: ZGODOVINA LANGOBARDOV

Opombe h knjigi sta napisala dr. Bogo Grafenauer in dr. Kajetan Gantar, spremna besedila pa so delo dr. B. Grafenauerja. Knjiga je dragocen in zanesljiv dokument tudi za najstarejša stoletja slovenske zgodovine. Izdana je v latinskem izvirniku in slovenskem prevodu, je bogato ilustrirana in opremljena z zemljevidi in drugim gradivom.

Obseg knjige 422 strani.

Člani zgodovinskega društva imajo 20 % popust, naročila oddajte društvu.

Iz bogatega knjižnega programa Založbe Obzorja vam ponujamo še:

Janko Pleterski: Študije o slovenski zgodovini in narodnem vprašanju

Jože Šorn: Začetki industrije na Slovenskem

Momčilo Zečević: Na zgodovinski prelomnici I

Tone Ferenc: Fašisti brez krinke

Jože Koropec: Mi smo tu

Pavle Blaznik: Historična topografija slovenske Štajerske in jugoslovankega dela Koroške do leta 1500 od A do M

Pavle Blaznik: Historična topografija od N do Ž

Luka Sienčnik: Koroški plebiscit 1920

Več avtorjev: Študentski in dijaški narodnoobrambni tabori na Slovenskem 1936—1940

Milan Ževart: Lackov odred 1/2

Ured. J. J. Švajncer: Boj za Maribor 1918—1919

Janez Kopač: Zgodovinski arhiv Ljubljana (1898—1988), kulturni in naravni spomeniki

Miroslav Stiplošek: Prispevki za zgodovino sindikalnega gibanja na Slovenskem

Darja Mihelič in Pavle Blaznik: Seznam oblik krajevnih imen v srednjeveških virih.

Posamezne naslove lahko dobite v vseh knjigarnah oziroma jih lahko naročite pri Založbi Obzorja Maribor, Gosposka 3.